

Ajankohtaista rakenteellisen sosiaalityön kehittämisessä Keski-Suomessa

Rakenteellisen sosiaalityön foorumi 22.5.2024

Sivi Talvensola

Rakenteellisen sosiaalityön tehtävänä on

huolehtia sosiaalista hyvinvointia ja sosiaalisia ongelmia koskevan **tiedon välittämisestä ja sosiaalihuollon asiantuntemuksen hyödyntämisestä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.**

Rakenteelliseen sosiaalityöhön kuuluu:

- tuottaa **tietoa asiakkaiden tarpeista** ja niiden **yhteiskunnallisista yhteyksistä** sekä tarpeisiin vastaavien sosiaalipalvelujen ja muun sosiaalihuollon **vaikutuksista**;
- määritellä tavoitteelliset **toimet** ja toimenpide-ehdotukset sosiaalisten **ongelmien ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi** sekä hyvinvointialueen **asukkaiden asuin- ja toimintaympäristöjen kehittämiseksi**;
- tuoda **sosiaalihuollon asiantuntemus** osaksi hyvinvointialueen muiden toimialojen ja kunnan **suunnittelua** sekä
- **kehittää yhteistyössä** yksityisten palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa **paikallista sosiaalityötä** sekä muuta **palvelu- ja tukivalikoimaa**.

[\(Sosiaalihuoltolaki 7§\)](#)

Rakenteellisen sosiaalityön rakenteita Keski-Suomen hyvinvointialueella

- ❖ **Sosiaalihuollon johtaja vastaa rakenteellisen sosiaalityön johtamisesta ja kehittämisestä**
- ❖ **Rakenteellisen sosiaalityön ohjausryhmä perustettu 11/2023**

Linjaa kehittämistä. Työtä koordinoi sosiaalihuollon johtaja. Ryhmässä palvelujohtajat hva:een sosiaalihuollon palveluista sekä tietojohdaminen ja hyvinvointi & kumppanuudet. Kutsutaan tarvittaessa muun muassa korkeakouluyhteisön, osaamiskeskuksen ja järjestöjen edustajia.

- ❖ **Rakenteellisen sosiaalityön tehtäväalueet sisältyvät hyvinvointialueen strategiaan**

Tietotyö ja tiedolla johtaminen, henkilöstön ja asiakkaiden osallisuus, monitoimijainen kumppanuus, hyvinvoinnin edistäminen,...

- ❖ **Muut raken tekemistä tukevat rakenteet?**

Kehitteillä rakenteellisessa sosiaalityössä Keski-Suomessa, esimerkkejä

Kansallista toimintaa Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittämisen projektissa (THL/RRP2)

- ❖ Alueellisen toteutussuunnitelman laadinta
- ❖ Kansallisen tietotuotannon mallin kehittäminen

Alueellista toimintaa

- ❖ Sosiaalisen raportoinnin käynnistäminen
- ❖ Rakenteellisen sosiaalityön foorumit ja ilmiötyöpajat
- ❖ Rakenteellinen sosiaalityö vastaavien kuraattoreiden tehtävässä - kokeileva tutkimusmatka
- ❖ Rakea rakentamassa -työpajojen (2023) tuottaman tiedon hyödyntäminen hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön kehittämisessä
- ❖ Rakenteellisen sosiaalityön rakenteiden määrittely ja toiminnan konkretisointi alueellisen toteutussuunnitelman avulla
- ❖ Rakenteellinen sosiaalityö osallisuutta vahvistavana työnä

Lisätietoa

- [Rakenteellinen sosiaalityö \(Koskeverkko.fi\)](https://koskeverkko.fi)
- [Keski-Suomen kestävän kasvun ohjelma \(Innokyla.fi\)](https://innokyla.fi)
- [Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen \(THL\)](#)

Uutta tutkimustietoa rakenteellisesta sosiaalityöstä

Närhi, K., Kannasoja, S., Kokkonen, T., Rantamäki, N., & Ruonakangas, S. (Eds.).(2023).

Rakenteellisen sosiaalityön tila ja tulevaisuus Suomessa. Jyväskylän yliopisto. Sophi,

154. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-9712-0>

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittämisen projekti tiivistettynä

Suomen Kestävän kasvun ohjelma

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen –projekti 2022-2025, THL

- Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen -projektille on myönnetty RRP-rahoitus vuosille 2022–2025.
- Projekti sijoittuu Kestävän kasvun ohjelman Pilariin 4 ja Investointiin 3.
- Kestävän kasvun ohjelman toisessa valtionavustushaussa kaikki hyvinvointialueet ovat tulleet mukaan rakenteellisen sosiaalityön kehittämistyöhön (2022–2025).

PILARI 4

Edistetään hoitotakuun toteutumista, puretaan koronavirustilanteen aiheuttamaa sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelkaa

Investointi 1

- **Hoitotakuun** toteutuminen
- **Palveluvelan purku** hoidoissa ja kuntoutuksessa

Investointi 2

Edistetään hoitotakuun toteutumista vahvistamalla **ennaltaehkäisyä** ja ongelmien varhaista tunnistamista

Investointi 3

- Vahvistetaan
- kustannusvaikuttavuutta tukevaa **tietopohjaa** ja
 - **vaikuttavuusperusteista** ohjausta

Investointi 4

Otetaan käyttöön hoitotakuuta edistävät palvelumuotoillut **digitaaliset innovaatiot**

Keski-Suomen osaprojektin tavoitteet

1. Laaditaan **rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelma** Keski-Suomen hyvinvointialueelle
2. **Osallistutaan kansalliseen rakenteellisen sosiaalityön kehittämiseen**, verkostotyöhön ja pilotointiin (kansallinen toteutussuunnitelman mallipohja ja siihen sisältyvä valtakunnallinen tiedontuotannon malli)
3. Vahvistetaan alueen sote-ammattilaisten **rakenteellisen sosiaalityön osaamista yhteistyössä** (Tulevaisuuden sote-keskushankkeen Sosiaalihuollon kehittämisohjelman kanssa)
4. **Juurrutetaan** rakenteellinen sosiaalityö osaksi hyvinvointialueen tiedontuotantoa, tietojohdantamista ja sosiaalihuollon kehittämistä

Valtakunnallisena tavoitteena on, että jatkossa rakenteellisen sosiaalityön tietoa tuotetaan systemaattisesti, sitä pystytään hyödyntämään johtamisessa ja tieto on yhteismitallista sekä vertailukelpoista muiden hyvinvointialueiden kesken

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittämisen tarkoitus ja tavoite

- Projektin tarkoituksena on vahvistaa rakenteellista sosiaalityötä osana sosiaalihuollon kehittämistä sekä tietojohdantamista yhteneväisesti sekä alueellisella että kansallisella tasolla.
- Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen-projektissa THL kehittää yhdessä hyvinvointialueiden ja rakenteellisen sosiaalityön kansallisen verkoston kanssa
 - Rakenteellisen sosiaalityön kansallisen tietotuotannon mallin, jolla rakenteellisen sosiaalityön tieto tuotetaan yhtenäisellä ja vertailukelpoisella tavalla hyvinvointialueilta kansalliselle tasolle.
 - Hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön toteutus suunnitelman mallipohjan.

Rakenteellinen sosiaalityö tietotyönä

- Rakenteellinen sosiaalityö tietotyönä on asiakastyöstä nousevan, palvelujärjestelmään tai sosiaalisiin ja yhteiskunnallisiin ilmiöihin kiinnittyvän tiedon **systemaattista keräämistä, analysoimista ja hyödyntämistä.**

Tietoa **hyödynnetään** palvelujärjestelmien arvioinnissa ja kehittämisessä, tietojohdatusessa sekä väestön hyvinvoinnin edistämässä ja asiakastyön kehittämisessä.

(Rakenteellisen sosiaalityön kansallinen verkosto 2022)

Rakenteellisen sosiaalityön tieto haltuun hyvinvointialueilla

Rakenteellisen sosiaalityön tietotyön käsittekartta tukee rakenteellisen sosiaalityön alueellisten toteuttamissuunnitelmien laatimista ja kansallisen rakenteellisen sosiaalityön tietotuotannon mallintamista.

Sosiaaliseen hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttaminen

Tietotarpeiden tunnistaminen

Rakenteellisen sosiaalityön raportoinnin kehittäminen

Kestävän kasvun ohjelmassa 2023–2025

1. Valtakunnallinen tietotuotannon malli

- Tavoitteena on kehittää tietotuotannon malli, jonka avulla rakenteellisen sosiaalityön tietoa voidaan hyödyntää
 - kansallisella tasolla sote-palvelujen arvioinnissa, ohjauksessa ja valvonnassa.
 - hyvinvointialueilla hyvinvointialueiden tiedolla johtamisen tukena, esimerkiksi palveluiden kehittämisessä.
 - yhteiskunnallisessa päätöksenteossa ja eriarvoisuuden vähentämisessä.
- Malli pilotoidaan ilmiötiedolla: asunnottomuus, toimeentulo ja taloudellinen tilanne, mielenterveys, päihteet ja riippuvuudet
- Malli laaditaan yhteistyössä hyvinvointialueiden ja rakenteellisen sosiaalityön kansallisen verkoston kanssa

Toteutussuunnitelman tarkoitus koota hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön rakenne ja käytännöt ”yksiin kansiin”

2. Rakenteellisen sosiaalityön alueellinen toteutussuunnitelma

- Mallipohja laaditaan yhteistyössä hyvinvointialueiden ja rakenteellisen sosiaalityön kansallisen verkoston kanssa.
- Hyvinvointialueet laativat toteutussuunnitelman omalla hyvinvointialueellaan.
- Toteutussuunnitelmassa kuvataan
 1. Rakenteellisen sosiaalityön rakenne ja vastuut
 2. miten rakenteellisen sosiaalityön keinoin tuotettua kerätään
 3. miten tietoa hyödynnetään
 - sosiaalihuollon kehittämisessä,
 - tietojohdamisessa ja
 - osana alueen johtamiskäytäntöjä.
 4. Millä muilla tavoin rakenteellista sosiaalityötä toteutetaan, kenen kanssa ja miten siitä viestitään alueella
- Suunnitelmaan **sisällytetään kansallisen tietotuotannon mallin toimeenpanon suunnitelma (dian kohta 1)**

KOEKÄYTTÖ JA LAADINTA V. 2024 AIKANA

Alueellinen toteutussuunnitelma

Hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelma mahdollistaa

- Rakenteellisen sosiaalityön kokonaisuuden hallinnan
- Rakenteellisen sosiaalityön tiedon hyödyntämisen ja tiedolla vaikuttamisen varmistamisen
- Rakenteellisen sosiaalityön työkäytäntöjen ja toimintamallien edistämisen

Rakenteellisen sosiaalityön organisoituminen alueen johtamis- ja päätöksentekorakenteeseen ja strategiseen suunnitteluun

Rakenteellisen sosiaalityön alueellinen tietotyö

Rakenteellisen sosiaalityön tietotarpeet, keskeiset asiakasryhmät ja ilmiöt hyvinvointialueella

Rakenteellisen sosiaalityön alueelliset toimintamallit ja työkäytännöt

Rakenteellisen sosiaalityön kansallisen tietotuotannon mallin toimeenpano

Tulevaisuuden rakenteellinen sosiaalityö Keski-Suomessa?

RAKENTEELLELLE SOSIAALITYÖLLE RAKENNE

- Sovitut roolit ja työnjaot
- Nimetään koordinoivat avainhenkilöt eri organisaatioista, toimialoilta
- Riittävä työaika ja resurssit
- Rake-osaamisen vahvistaminen
- Suunnitelma ja kärjet

MONITOIMIJAINEN YHTEISTYÖ

- Verkostoyhteistyö
- Kumppanuudet ja niiden aktiivinen etsiminen
- Osallisuuteen sopivat muodot kaikille toimijoille
- Asiakkaat, kokemusasiantuntijat ja asukkaat mukana!

RAKENTEELLISTA SOSIAALITYÖTÄ TUKEVA TOIMINTAKULTTUURI JA JOHTAMINEN

- Työntekijöiden osallisuus ja arvostus, työn tuki
- Mahdollisuudet ja lupa tehdä
- Avoin vuorovaikutus
- Yhteistyö ja kumppanuusosaaminen
- Rake pito- ja vetovoimatekijäksi

TIETO JA TIEDOLLA VAIKUTTAMINEN

- Rohkea vaikuttamis- ja julkisuustyö
- Monitoimijainen, läpinäkyvä tiedontuotannon, tiedon hyödyntämisen ja tiedolla johtamisen rakenne
- Raportointikanavat kehittämistarpeille ja epäkohdille asiakastyöstä päätöksentekoon
- Avoin, moninäkökulmainen viestintä

Uudistuminen

AH 12.9

Uudistumisohjelma

"Toiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja uudistaminen"

Jan Tollet

Ihmislähtöiset palvelut

Järjestämisen linjaukset (Sote, pela ja ensihoito)

Anu Pihl

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset

Ensihoidon palvelutasopäätös

Pelastustoimen palvelutasopäätös

Aluehallituksen käsittely

18.9

Aluevaltuuston käsittely

26.9

10.10

14.11

10.10

14.11

ehkäisevän työn suunnitelma

Mielenterveyssuunnitelma

Alueellinen neuvola-suunnitelma

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelma

Alueellinen opiskelunohjelma-suunnitelma

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus

Asukkaat

Ikäntyneiden hyvinvointisuunnitelma

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Nina Peränen

31.10

14.11

Tammikuu 24

Tammikuu 24

28.11

5.12

28.11

5.12

Alkuvuosi 24

Tammikuu 24

21.11

Tammikuu 24

28.11.

5.12

Tieto

Tieto-ohjelma

Simo Reipas

Tieto-ohjelma

31.10

Henkilöstö

Henkilöstöohjelma

Eija-Liisa Heikkilä

Henkilöstöohjelma

18.9

Kumppanuus

Kumppanuusohjelma

Nina Peränen

Palveluntuottajayhteistyöasiakirja

Osallisuusohjelma

Järjestöyhteistyön asiakirja

HVA:n, kuntien ja K-S litan puitesopimus

22.11.2022

Hyväksytty 29.11.2022

22.11.2022

Hyväksytty 29.11.2022

22.11.2022

Hyväksytty 29.11.2022

13.9.2022

Hyväksytty 4.10.2022

Tuottavuusohjelma (hyväksytty 9.5.2023)

Aija Suntioinen

Digitalisatio –ohjelma (AH 31.10)

A.-J. Paananen

TKKI – ohjelma (AH 12.12)

Jonni Ruuhonen

Rakenteellisen sosiaalityön alueellinen toteutus suunnitelma???

Alueellisen toteutussuunnitelman sisältö v.7.2.2024

1. Johdanto

2. Alueelliset tavoitteet ja yhteenveto rakenteellisen sosiaalityön toteutuksesta

(täytetään viimeisenä)

3. Rakenteellisen sosiaalityön organisointi hyvinvointialueella

- Toimijoiden roolit, vastuut ja johtaminen, resurssit, yhteys muihin suunnitelmiin, yhteistyökumppanuudet (mm. oske, korkeakoulut)

4. Rakenteellisen sosiaalityön alueellinen tietotuotanto ja tiedon hyödyntäminen

- hyvinvointialueen tietotuotanto (esim. esim. raportti, tilasto ja tutkimusjulkaisu, tietopoiminta) ja tietosisällöt, tiedon hyödyntäminen hyvinvointialueella (sosiaalihuollon kehittäminen, tietojohdaminen)

5. Rakenteellisen sosiaalityön kansallinen tietotuotanto

6. Rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen hyvinvointialueella

- Rakenteellisen sosiaalityön toimintamallit ja työkäytännöt, asiakkaiden, työntekijöiden, kolmannen sektorin, muiden tahojen roolit

7. Viestintä ja rakenteellisen sosiaalityön osaamisen vahvistaminen

- Viestinnän tavat ja kanavat: päätöksentekijät, asukkaat & asiakkaat, sisäinen, verkostot
- Alueellisen rakenteellisen sosiaalityön tiedon jakelu ja viestintä (esim. jakeluratkaisut, käyttöohjeet, koulutus, tapahtumat)
- Rakenteellisen sosiaalityön osaamisen vahvistaminen ja hyödyntäminen: osaamistarpeiden tunnistaminen, osaamisen vahvistamisen toimenpiteet, osaamisen hyödyntäminen

8. Toteutussuunnitelman laadintaan osallistuvat

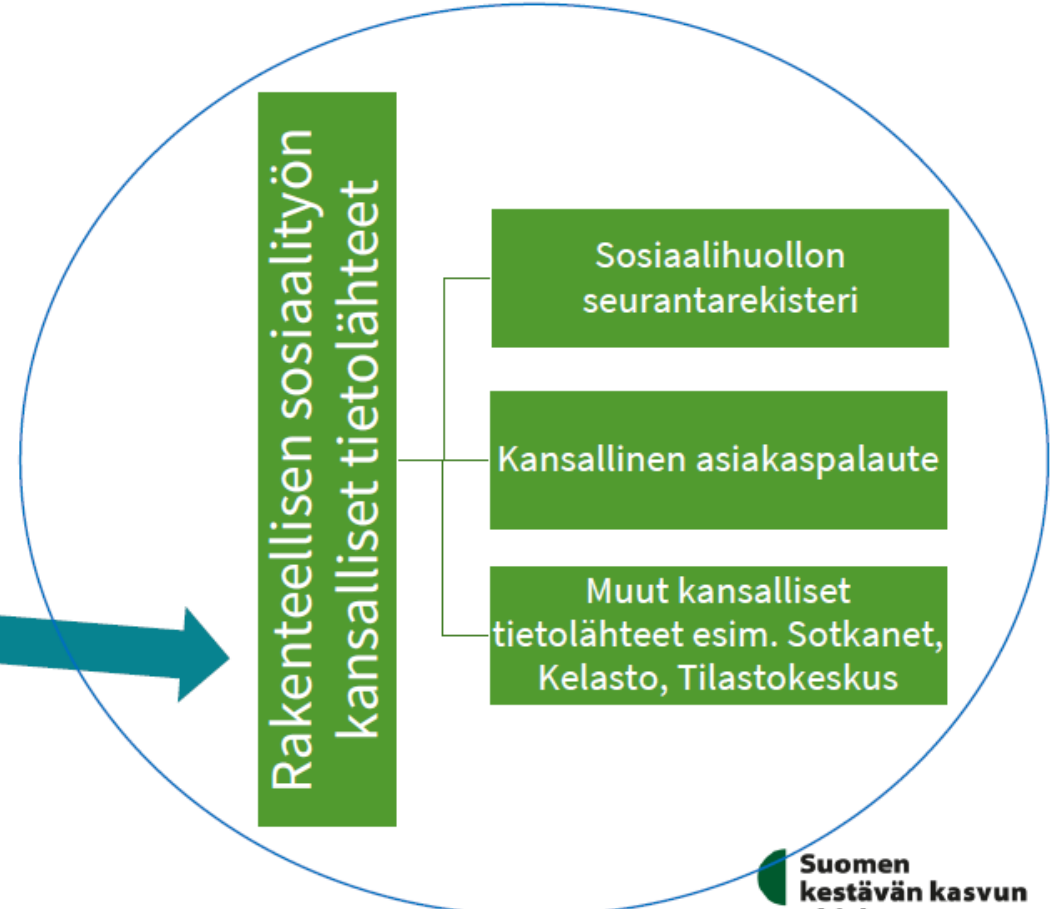
- Rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelman laatimiseen osallistuvat tahot ja henkilöt
- Päiväys, voimassaoloaika ja suunniteltu päivittämisajankohta

Hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön toteutussuunnitelma

Alueellinen toteutussuunnitelma

Kansallinen tietotuotannon mallinnus ja toteutussuunnitelma, THL laatii

Toteutus-
suunnitelman
aikataulu
-> valmis mallipohja keväät 2024
-> hva:t laatineet mallinmukaiset suunnitelmat vuoden 2024 aikana

4. Rakenteellisen sosiaalityön alueellinen tietotuotanto ja tiedon hyödyntäminen

4.1. Hyvinvointialueen rakenteellisen sosiaalityön tietotuotanto

- Kuvaa hyvinvointialueen tietotuotanto ja tietosisällöt. Tietotuotannolla tarkoitetaan alueella tapahtuvaa toimintaa, jonka tuloksena syntyy tietotuote tai palvelu (esim. raportti, tilasto ja tutkimusjulkaisu, tietopöiminta)

- Kuvaa tiedon hyödyntäminen hyvinvointialueella (sosiaalihuollon kehittäminen, tietojohdaminen)

Tietotuotannon malli

Projektin aikana valmistuva rakenteellisen sosiaalityön tietopohja

Tietopohja valmisteltu
hyvinvointialueiden
kanssa vuonna 2023

Asunnottomuus

Taloudellinen
tilanne ja
toimeentulo

Päihteet ja
riippuvuudet

Mielenterveys

Rakenteellisen
sosiaalityön
tietopohja

Ilmiöitä voidaan tarkentaa
työskentelyn myötä

Suunnittelutyö
hyvinvointialueiden
kanssa tapahtuu
vuonna 2024

25.3.2024

Tietotuotannon malli / Tavoite 2024

Rakenteellisen sosiaalityön tietopohja

- Kolme (3) rakenteellisen sosiaalityön kansalliseen tietotuotantoon valittua ilmiötä
- Taustana 10/23 projektissa valmistunut ilmiöselvitys

Tietotuotannon malli

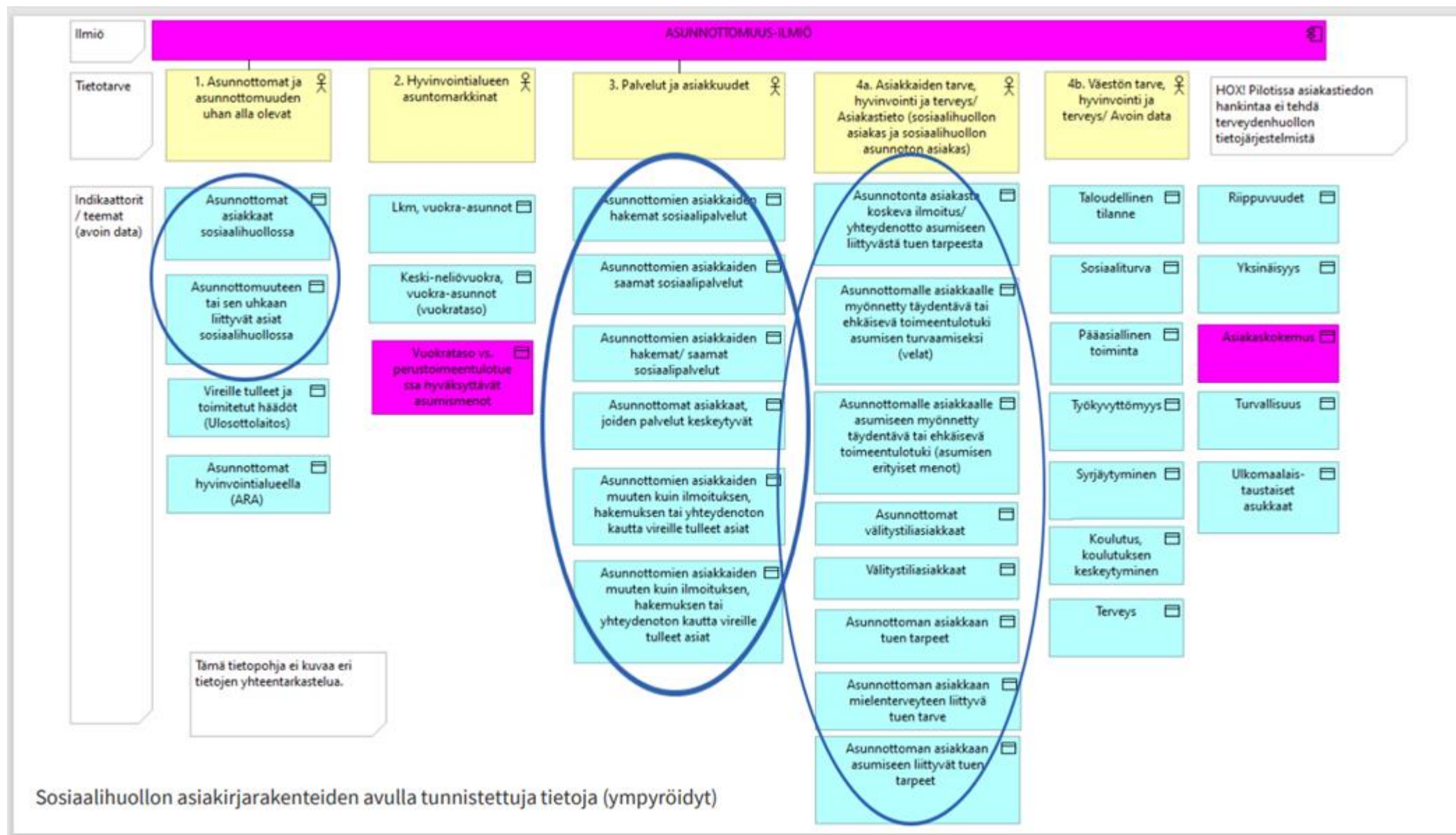
- Asunnottomuus-ilmiön käsittemallin suunnittelu
- Käsittemallin laajennus / muiden ilmiöiden tietopohjat

Ratkaisun suunnittelu

- Rajatun datan avulla tehtävä kokeilu pohjautuen asunnottomuus-ilmiöön

Tiedontuotannon malli: asunnottomuus

Tietotuotannon työskentelyaikataulu 2024

(dia käsiteltiin kansallisen tietotuotannon yhteydessä)

Ilmiötarkastelussa keväällä

- mielenterveys
- päihteet ja riippuvuudet

Itsenäinen
alustatyö
12.2.-31.3.

Työpaja
huhtikuu

- Ryhmä 1: 10.4. klo 9-11
- Ryhmä 2: 15.4. klo 9-11
- Ryhmä 3: 17.4. klo 9-11

- Verkosto 2/24

Verkosto

Ilmiötarkastelussa syksyllä

- toimeentulo ja taloudellinen tilanne

Itsenäinen
alustatyö
23.9.-27.10.

Työpaja
marraskuu

- Ryhmä 1: 6.11. klo 9-11
- Ryhmä 2: 8.11. klo 9-11
- Ryhmä 3: 11.11. klo 9-11

- Verkosto 5/24
- Verkosto 9/24

Verkosto

- 11/24

Verkosto

Ryhmä 1: Kainuu, Keski-Pohjanmaa, Lappi, Pohjois-Pohjanmaa, Etelä-Savo, Keski-Suomi, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo
Ryhmä 2: Etelä-Pohjanmaa, Kanta-Häme, Pirkanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Varsinais-Suomi
Ryhmä 3: Etelä-Karjala, Helsinki, Itä-Uusimaa, Keski-Uusimaa, Kymenlaakso, Länsi-Uusimaa, Päijät-Häme, Vantaa-Kerava